

Boomteeltbedrijven, Aequor en Groene Welle bereiden zich voor op het nieuwe leren

Kwalificatiedriehoek als basis

Bedrijven gaan een grotere rol spelen in het opleidingsproces van leerlingen. Aequor, AOC de Groene Welle en vijf boomteeltbedrijven hebben een manier gevonden om zich daarop voor te bereiden. Vaste plantenkweker Coen Jansen ziet het als de manier om het opleiden te verbeteren.

“**E**r mankeert nogal wat aan het vakonderwijs”, vindt vaste plantenkweker Coen Jansen uit Dalfsen. “Het niveau is te laag en de leerlingen hebben te weinig vakken-nis.” Jansen wil daarom heel graag meewerken aan de verbetering van het vakonderwijs. Hij is eigenaar van een van de vijf boomteeltbedrijven die op initiatief van AOC De Groene Welle in Zwolle en Aequor heeft meege- werkt aan het project de ‘kwalificatie- driehoek’.

Drempel

Het aoc wil met dat project een sterk netwerk van leerbedrijven om de school heen vormen waarop ze in de toekomst een beroep kunnen doen bij het opleiden van leerlingen in het

mbo. Concreet denkt docent Pol Sandmann van het aoc aan het geza- menlijk afnemen van een Proeve van Bekwaamheid (PvB). En Marieke de Visser, onderwijskundige van Aequor hoopt bovendien dat dit een manier is om het register van erkende leerbe- drijven wat te beperken en de kwali- teit van het opleiden op de werkplek te verbeteren.

Omdat bedrijven een grotere rol gaan spelen in het opleidingsproces, moet je ze er op voorbereiden. Je moet afspraken maken. Hoe kunnen bedrij- ven een bijdrage leveren aan het oplei- dingsproces? Wanneer is een bedrijf hiervoor geschikt? Wie gaat welk deel van het opleidingsproces doen? En wat is er nodig om de banden met de bedrijven, Aequor en de onderwijsin- stelling te versterken? Aequor en de Groene Welle denken met dit project een manier gevonden te hebben om de bedrijven bij het nieuwe onderwijs

◀ *Het resultaat is een sterk netwerk van leerbedrijven, maar het is niet meer dan een begin zeggen Dick Versluis (Aequor), Pol Sandmann (Groene Welle) en Marieke de Visser (Aequor)*

te betrekken (zie ook het stappenplan) Dick Versluis, bedrijfsadviseur van Aequor, ziet zichzelf als smeerolie in dit project. Hij benaderde in overleg met de school de bedrijven. De selectie van die bedrijven gebeurde op basis van goede ervaringen. Daarnaast speelde geografische spreiding een rol en moest er diversiteit in teelten zijn. Sandmann van het aoc vindt de rol van Versluis zeer belangrijk in dit proces: “Ze werkten zo makkelijker mee, de drempel is lager.”

Band

Versluis nodigde de bedrijven uit voor een bijeenkomst. Het aoc gaf er informatie over de ontwikkelingen in het onderwijs. Het aoc en Aequor willen dat de vijf bedrijven het gevoel hebben dat ze serieus genomen worden. Om de drempel zo laag mogelijk te houden, waren die bijeenkomsten in een restaurant, op neutraal terrein. Bovendien kregen de vertegenwoordigers van de bedrijven vacatiegelden en een kilometervergoeding. Coen Jansen was blij met het initiatief. Hij vertelt dat hij zo meer zicht kreeg op de veranderende rol van bedrijven bij opleiden. “Met die PvB's wordt mijn rol misschien wel net zo belangrijk als die van de school. Zonder die informatie was ik misschien sceptisch geweest over de zoveelste bureaucratische verandering.” Aan het einde van de eerste bijeenkomst werd aan de bedrijven gevraagd welke criteria, bovenop de criteria voor erkend opleidingsbedrijf, belangrijk zijn om een meerwaarde te kunnen leveren. De projectgroep wilde met behulp van deze criteria tot een lijst komen van ‘preferente bedrijven’, bedrijven die echt een rol kunnen spelen bij het opleiden. Maar die vraag bleek te direct. Versluis heeft later, aan de hand van een lijst (zie kader) met de bedrijven individueel besproken welke criteria van belang waren. Tijdens een tweede bijeenkomst hebben ze die uitkomsten besproken. De deelnemende bedrijven waren het redelijk eens over die criteria. Ze vinden het belangrijk dat preferente opleidingsbedrijven een duidelijke visie hebben en een beleid voeren als het om opleiden gaat. Zo zou de bedrijfsleiding en praktijkopleider bijvoorbeeld jaarlijks een persoonlijk ontwikkelingsplan voor de praktijkop-

leider op moeten zetten waarin aandacht is voor zowel vakkennis als voor kennis van opleiden. En het opleidingsbedrijf moet een nauwe band hebben met de school om mee te denken over het onderwijsconcept of een PvB. Bovendien is een nauwe band met de bedrijfsadviseurs van Aequor van belang om het praktijkdeel van het opleidingsproces te verbeteren. Maar de bedrijven verwachten van het aoc ook duidelijke sturing. Er wordt wel eens te makkelijk aangenomen dat doelen van de bpv wel duidelijk zijn, vinden ze. De communicatie met de bedrijven kan beter. Wat moeten de

leerlingen bijvoorbeeld doen? Of waarop moet je letten?

Begin

Aan het slot van de tweede bijeenkomst hebben de vijf deelnemende bedrijven toegezegd dat ze wel PvB's willen afnemen. Ze willen ook wel beoordeeld worden. Maar ze vinden dat er nog organisatorische zaken zijn die aandacht vragen. Het tijdstip is bijvoorbeeld belangrijk omdat de boomteeltsector sterk seizoensgebonden werkt. Ook Sandmann denkt dat zijn →

Stappenplan kwalificatiedriehoek (verkorte versie)

- ☞ De directie van het aoc onderschrijft de noodzaak om contacten met het regionale bedrijfsleven te versterken.
- ☞ Stagecoördinator, leerlingbegeleider en bedrijfsadviseur komen met een gezamenlijk plan van aanpak. Ze selecteren een gering aantal opleidingsbedrijven als klankbordgroep.
- ☞ De bedrijfsadviseur legt de eerste contacten met de bedrijven en bespreekt de wensen van de bedrijven met de school.
- ☞ De resultaten van de eerste gesprekken met bedrijven resulteren in een gemeenschappelijke visie van bedrijfsadviseur en vertegenwoordigers van het aoc.
- ☞ Die visie wordt besproken in een eerste ontmoetingsbijeenkomst met schoolvertegenwoordigers, bedrijfsadviseur en vertegenwoordigers van de leerbedrijven.
- ☞ De school en de bedrijfsadviseur stellen een voordracht op van preferente opleidingsbedrijven. Dat zijn bedrijven die, behalve hun status als erkend opleidingsbedrijf, een echte meerwaarde leveren voor een deelnemer.
- ☞ De bedrijfsadviseur vraagt die bedrijven vervolgens om medewerking.
- ☞ Bedrijfsadviseur en stagecoördinator bespreken met de praktijkopleider wat er op het bedrijf geleerd kan worden.
- ☞ Voor elke leerlinge maakt de school, mogelijk samen met de bedrijfsadviseur, afspraken over het opleiden. Die afspraken worden schriftelijk vastgelegd.
- ☞ Er worden afspraken gemaakt over de te leren competenties, het vullen van portfolio en de mogelijkheid om een proeve van bekwaamheid uit te voeren.
- ☞ De stagebegeleider van de school en bedrijfsadviseur ondersteunen, daar waar nodig, de praktijkopleider van het bedrijf.

school ook nog wel wat organisatorische zaken moet regelen. Begeleiding van die bedrijven vraagt veel tijd. Bovendien moet je als school faciliteiten vinden om de opleidingsbedrijven straks te vergoeden.

Zowel het aoc als Aequor denken dat ze een goede start hebben gemaakt voor een netwerk van preferente opleidingsbedrijven in de regio. Omdat het werk op boomteeltbedrijven sterk aan het seizoen gekoppeld is, is het project afgerond voor het voorjaar. Het aoc wil in september verder. Ze willen met de bedrijven samen PvB's beschrijven. Bovendien wil de school ook voor loonwerk en glastuinbouw zo'n netwerk opzetten.

Ook buiten het aoc vindt er een vervolg plaats op dit project. Tien boomteeltlocaties, die participeren in het landelijke project 'boomkwekerij opleiding nieuwe stijl' hebben deze systematiek overgenomen. Steeds vormen de bedrijven, de school en Aequor de hoekpunten van een driehoek waarin ze samenwerken. Net als in Zwolle speelt op elke locatie de bedrijfsadviseur van Aequor een belangrijke rol om samen met bedrijfsleven tot een sterk netwerk van leerbedrijven te komen "Toch is de uitvoering is niet overall hetzelfde," vertelt Jeanne Mertens van het Soltt, "het maakt bijvoorbeeld nogal wat uit of je met bol- of bbl-opleidingen werkt." Ze hoopt begin oktober tien verschillende netwerken te hebben met preferente bedrijven.

De Visser benadrukt dat het project in Zwolle niet meer dan een begin is. "Er ligt een basis die zorgvuldig tot stand is gekomen, dat zal wederzijds begrip en samenwerking bevorderen." Kweker Coen Jansen, hoewel enthousiast, wil eerst nog zien hoe het gaat lopen.

"Theoretisch zit het erg mooi in elkaar, maar ik heb nu geen stagiaire. De praktijk moet straks uitwijzen of het werkt." ∞

Jan Nijman

Aandachtspunten bij gesprek tussen bedrijfsadviseur en opleidingsbedrijven

Bedrijfsleiding

- ✚ Betrokkenheid van de leidinggevende(n)
- ✚ Bevorderen van verbeteringen
- ✚ Motivatie

Opleidingsbeleid en bedrijfsvisie

- ✚ Visie op opleiden
- ✚ Opleidingsbeleid (van belang zijn de huisregels en te hanteren werkwijzen)
- ✚ Het bpv-begeleidingsplan

Begeleiding van de deelnemer

- ✚ Werving en selectie
- ✚ Introductie
- ✚ Voortgang in het opleiden
- ✚ Deskundigheidsbevordering met betrekking tot vakkennis en -vaardigheden
- ✚ Deskundigheidsbevordering met betrekking tot het opleiden/begeleiden van de deelnemer
- ✚ De beroepspraktijkvorming

Middelenmanagement

- ✚ Kennismanagement

Management van het opleidingsproces

- ✚ Besturing en beheersing van het opleidingsproces
- ✚ Doorlichten en verbeteren van het opleidingsproces

Resultaten van het opleidingsproces

- ✚ Opdrachten die de deelnemer in het kader van de opleiding mee-krijgt
- ✚ Externe bezoeken door de deelnemer
- ✚ Vorderingen
- ✚ Onderhoud relatie met het opleidingsinstituut
- ✚ Onderhoud relatie met Aequor
- ✚ Het scholingsbeleid in het algemeen

Advertentie?

Het tijdschrift *vakblad groen onderwijs* is het enige blad dat zich speciaal richt op het groene onderwijs en agrarische belangenorganisaties. Het verschijnt 20 maal per jaar. Met *vakblad groen onderwijs* kunt u dus gericht deze doelgroep benaderen.

Voor inlichtingen over advertentiemogelijkheden, vraag naar: Pieter Boetzkes, Tormentilbeek 8, 5709 PK Helmond
Tel: (0492) 55 69 03
Fax: (0492) 55 69 04
E-mail: boetzkes@knoware.nl

VERSCHEIJNINGSTABEL 2005

EDITIE	SLUITINGSDATUM	VERSCHEIJNING
11	21-06-2005	23-06-2005
12	05-07-2005	13-07-2005
13	30-08-2005	07-09-2005
14	20-09-2005	28-09-2005
15	04-10-2005	12-10-2005